

Meer impact met preventief werken

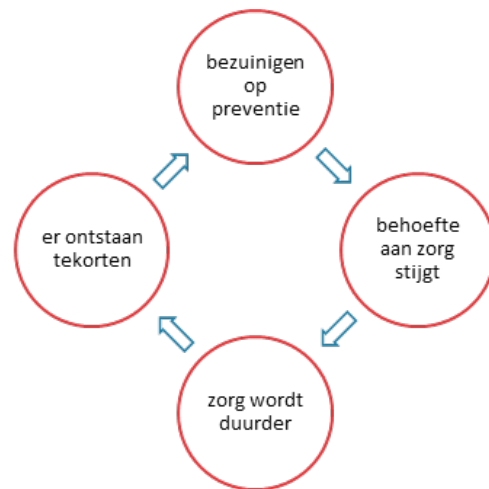
ErWelzijn in het kort

ErWelzijn is een initiatief van Stichting Welzijn Lochem en wil het sociaal domein helpen om de impact met preventief werken te vergroten door op het juiste moment, met de juiste persoon, met de juiste interventie opvolgende problematiek te voorkomen. Zo bezuinigen we op leed en op kosten. Preventief werk volgens de ErWelzijn denk- en werkwijze bestaat uit:

- ✓ Nieuwe signaleringsmomenten ontdekken op basis van life-events;
- ✓ Het opzetten van een daadkrachtig lokaal netwerk met een doel (gericht op het voorkomen van opvolgende problematiek);
- ✓ Versterken van de veerkracht van inwoners op het juiste moment door de juiste persoon met een goede relatie met de inwoner;
- ✓ Verbinden van signaleringsmomenten met preventief aanbod, waarbij we zoveel mogelijk gebruik maken van wat er al is.
- ✓ Tijdens de uitvoering monitoren en evalueren van deze nieuwe manier van werken. Blijven meten en verbeteren van de lokale uitvoering zorgt voor continue kwaliteitsontwikkeling en daarmee de impact van het lokale preventieve werk.

Urgentie innovatie preventief veld

Dat we de impact van preventiever werken vergroten is urgenter dan ooit. We zijn in een vicieuze cirkel terecht gekomen met bezuinigingen op het preventief veld, waardoor de zorgkosten enorm oplopen. Zorgverzekeraars Menzis, CZ en Zilveren Kruis [pleiten gezamenlijk](#) voor een gezondheidsplicht, naast de al bestaande zorgplicht voor alle partijen in de zorg: de plicht in te zetten voor een betere volksgezondheid. Dus: minder overgewicht, meer bewegen, minder stress. Het moet de al jaren slepende discussie over hoe er eindelijk echt werk kan worden gemaakt van preventie lostrekken. De verkiezingsprogramma's van de afgelopen Tweede kamerverkiezingen stonden bol van de investeringsplannen in preventie om de zorgkosten het hoofd te bieden. Gemeenten kampen met [enorme tekorten](#) in met name de Jeugdzorg. En in het recent verschenen [SER-advies 'Zorg voor de toekomst'](#) wordt een dringend beroep gedaan op komende kabinetten om flink in te zetten op preventie, met name ook buiten de zorg: op het werk, in de wijk, met woningcorporaties, op school, in het welzijnsbeleid, in ruimtelijke inrichting en jongerenbeleid. En dat alles in samenwerking met het bedrijfsleven. Sociale wijkteams en welzijnsorganisaties zijn bij uitstek geschikt om de rol van initiator op zich te nemen om het preventieve werk, zoals voorgesteld in het SER advies, vorm te geven. Innoveren is hierbij belangrijker dan ooit. Vanuit deze ontwikkelingen hebben wij vanuit Stichting Welzijn Lochem een nieuwe denk- en werkwijze ontwikkeld: ErWelzijn.

Ontstaan van ErWelzijn

ErWelzijn is ontwikkeld door Stichting Welzijn Lochem vanuit de ambitie om de impact te vergroten met preventief werken. Stichting Welzijn Lochem is een lokale welzijnsorganisatie voor alle burgers, jong en oud, zelfstandig en kwetsbaar in de gemeente Lochem. Onze organisatie kenmerkt zich door visionair denken, zakelijke duidelijkheid en gewoon doen!

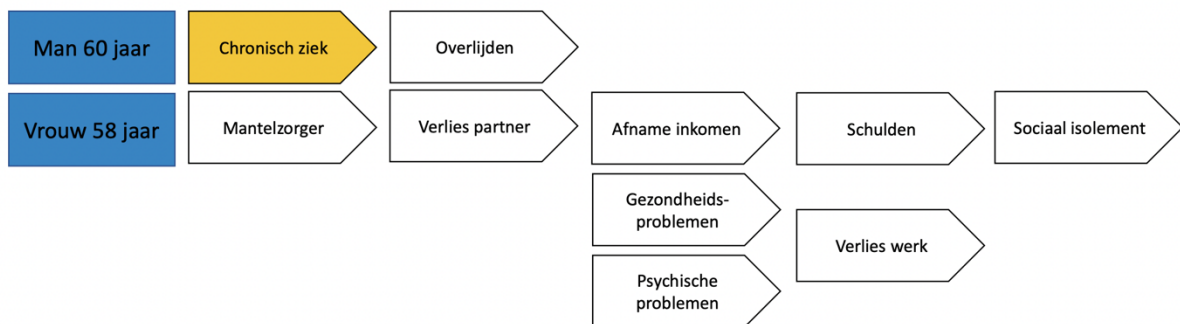
Daarom stelden wij onszelf de volgende vragen: doen we eigenlijk wel de goede dingen? Als lokale welzijnsorganisatie signaleren we problemen vroeg, maar misschien is dat al wel te laat? En stel nou eens, dat we sociale problemen van mensen kunnen voorspellen en voorkomen. En niet pas ingrijpen als de problemen te groot zijn geworden. Wat als we mensen écht op maat ondersteunen en écht preventief gaan werken, door zowel naar de oorzaken en gevolgen van het probleem te kijken, als naar iemands veerkracht? Hoe zou de samenwerking tussen het welzijnswerk, de sociale wijkteams en de hulpverlening er dan uitzien?

Eigenwijs als we zijn, zijn we op zoek gegaan naar antwoorden. Vanuit onze opgedane kennis uit praktijk en wetenschap is de nieuwe denk- en werkwijze ErWelzijn ontstaan. De ErWelzijn methodiek passen we lokaal al toe. We hebben nieuwe samenwerkingspartners gevonden in het sociaal domein en het bedrijfsleven en boeken daar fantastische resultaten mee. In Lochem hebben wij meer impact met preventief werk.

Maar het is zonde als al onze opgedane kennis en ervaring beperkt blijft tot de gemeente Lochem. Met Stichting ErWelzijn willen wij onze kennis graag delen. Zo kunnen we zonder concurrentiepositie het sociaal domein, de zorg en het bedrijfsleven binnen jouw gemeente inspireren en verbinden om samen opvolgende problematiek te voorkomen.

Life-event als signaleringsmoment

Hoe zorgen wij ervoor dat we op het juiste moment, met de juiste persoon, met de juiste hulp opvolgende problematiek voorkomen? De kern van 'er op het juiste moment zijn' is de life-event gedachte: ingrijpende gebeurtenissen of langdurige problematiek (life events) kunnen grote negatieve gevolgen hebben in iemands leven. Wetenschappelijk onderzoek toont duidelijke patronen en verbanden aan tussen life-events en de veerkracht van de betrokkene(n). Een life-event kan een daling van de veerkracht veroorzaken. Deze dalende veerkracht vergroot vervolgens weer het risico op een opvolgend probleem. Zo loopt bij overlijden de achtergebleven partner verhoogd risico op financiële problemen, depressie of eenzaamheid. De kinderen kunnen op hun beurt overvraagd worden in de manier waarop zij praktische of emotionele ondersteuning moeten bieden, wat op latere leeftijd tot depressie of zelfs schooluitval kan leiden. Live-events kunnen onder ongunstige omstandigheden een kettingreactie van negatieve gevolgen veroorzaken.¹ Erwelzijn noemt deze kettingreactie het **domino-effect**. Op basis van literatuuronderzoek hebben wij de opvolgende problematiek van life-events in kaart gebracht in de ErWelzijn Atlas. Deze is te vinden op www.atlas.erwelzijn.nl.

Het domino-effect: een opeenstapeling van problemen in de tijd die iemands welzijn en gezondheid ernstig kan schaden. En deze life-events zijn besmettelijk voor de directe omgeving.

Het wetenschappelijk onderzoek en de vele life-event domino's die wij samen met cliënten en ervaringsdeskundigen hebben gemaakt, laten zien dat opvolgende problematiek voorspelbaar is. We kunnen life-events dus gebruiken als signaleringsmoment die herkenbaar is voor iedereen. De toekomst is voorspelbaar! Het is dus mogelijk om risico inschattingen (met bijbehorende kosten) te maken van wat de kans is dat iemand opvolgende problemen krijgt na een life- event.

Conclusie: voor ErWelzijn is een life-event (het huidige probleem) een signaleringsmoment voor opvolgende problematiek. Door dit juiste moment met de juiste persoon en de juiste laagdrempelige interventie te verbinden, kunnen we opvolgende problemen in zijn geheel voorkomen.

Op het juiste moment versterken van de veerkracht

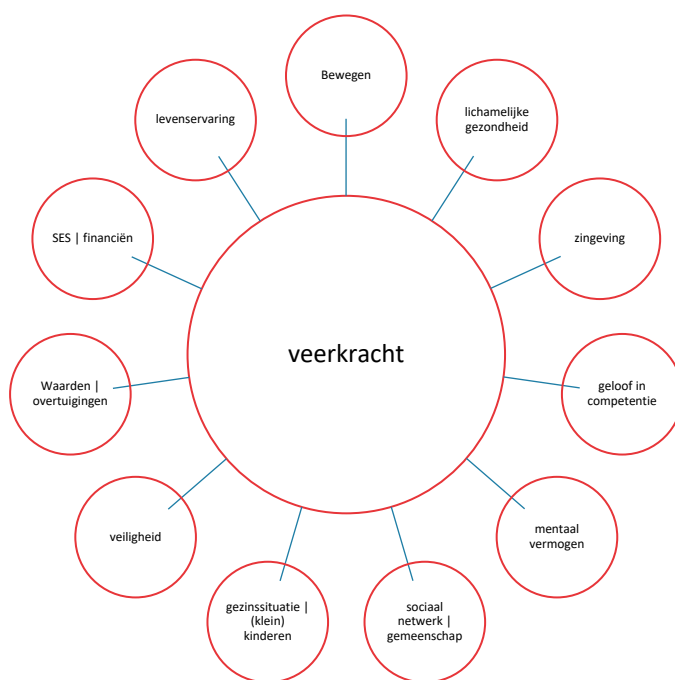
Innoveren met ErWelzijn is leren van ervaringsdeskundigen. Van de ervaringsdeskundigen en uit wetenschappelijk onderzoek weten wij dat de hulpbereid van mensen na een life-event groot is. Daarom gebruiken we bij ErWelzijn juist dit moment om, met op maat preventieve ondersteuning, opvolgende problematiek te voorkomen.

¹ Prachtig omschreven in het artikel 'Waarom arme mensen domme dingen doen' van Rutger Bregman in De Correspondent.

Het risico op opvolgende problematiek is afhankelijk van de impact van een life-event en die is voor iedereen anders, omdat deze afhankelijk is van iemands veerkracht. Iemands veerkracht fluctueert in het leven met de tijd. Iedereen heeft een bepaalde mate van veerkracht, die is opgebouwd uit een complex samenspel tussen risico- en beschermende factoren die op hun beurt weer samenhangen met persoonlijke kenmerken en omgevingskenmerken.

Definitie veerkracht: Veerkracht is het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.

Veerkracht wordt beïnvloed door vele factoren zoals iemands fysieke gezondheid, zingeving, mentaal vermogen, netwerk, veiligheid etc. De in de figuur opgenomen factoren zijn allemaal wetenschappelijk onderbouwd. Het mooie is dat deze factoren te meten en beïnvloeden zijn. De ErWelzijn filosofie sluit dan ook mooi aan bij Positieve Gezondheid van Machteld Huber. Doordat we op het juiste moment kunnen meten welke factoren kwetsbaar zijn en welke factoren juist beschermend werken, kunnen we de veerkracht gericht versterken op het moment dat dit het meest nodig is en de hulpverleningsbereidheid hoog is. Rondom life-events versterken we veerkracht door verschillende manieren van effectief preventief werken, denk aan voorlichting en kennisoverdracht, present zijn, netwerkversterking en het werken aan gezonde leefstijl. Waar kan, zetten we bewezen effectieve interventies in en altijd meten we de impact van het preventieve werk op het probleem wat we willen voorkomen.

De juiste persoon

Door middel van ErWelzijn vinden we logische momenten waarop (opvolgende) problemen gesignaleerd kunnen worden en wie (professional of vrijwilliger) dit vanuit welke organisatie kan doen. Hier ligt dus meteen een kans voor de professionals en de vele vrijwilligers uit het sociaal domein om de aanbevelingen uit het SER-advies in praktijk te brengen: de huisarts kan mantelzorgers signaleren, de docent kan verhuizing van een kind signaleren, de woningcorporatie kan financiële problemen signaleren, collega's op het werk kunnen laaggeletterdheid signaleren. Vervolgens proberen we het preventieve aanbod aan te bieden op de plek waar de inwoner al is. Dus op het werk, op school, bij de huisarts of op de vereniging.

Naast de effectiviteit van de interventie is de deskundigheid en relatie met de persoon die de interventie uitvoert belangrijk voor het effect op het beoogde doel. De match met de juiste persoon is een aandachtspunt waar we in het huidige systeem niet altijd voldoende aandacht aan schenken. De ervaringsdeskundige kan ons

daarbij helpen. De deskundigheid van de ondersteuning kan zowel door (zorg)professionals als door werkgevers en vrijwilligers geleverd worden. Ook hier hebben we ervaring mee mogen opdoen in Lochem.

Netwerken met een doel

De ErWelzijn methodiek resulteert in oplossingen – met vaak verrassende samenwerkingen met bijvoorbeeld scholen, woningcorporaties, jongerenwerk, bedrijfsleven en huisartsen – voor mensen en hun directe sociale omgeving. Opvolgende problematiek wordt voorkomen (primaire preventie) en het huidige probleem wordt opgelost (secundaire preventie). Daarmee bezuinigt ErWelzijn op leed en onnodige kosten. In de aanpak is een brede blik belangrijk om de eenvoudige reden dat de gevolgen van life-events vaak ook brede gevolgen hebben en zich niets aantrekken van de organisatorische scheidslijnen. ErWelzijn overstijgt daarmee in de preventieve aanpak de grenzen van de verschillende werkvelden en beleidsterreinen (domeinen).

In onze eigen praktijk in Lochem heeft deze werkwijze geleid tot nieuwe succesvolle aanpakken: om pesten tegen te gaan krijgen kinderen op school extra ondersteuning na een verhuizing geven, ondersteunen we mensen die gaan scheiden met bijvoorbeeld inzicht in de thuisadministratie door vrijwilligers om toekomstige schulden te voorkomen, en voorkomen we vroegtijdig schoolverlaat bij jongeren door bokstraining in het nabijflokaal ter versterking van de veerkracht.

Wil jij je impact vergroten met preventief werk?

ErWelzijn is een initiatief van Stichting Welzijn Lochem, een kleine organisatie met een grote ambitie. Met ErWelzijn willen wij graag onze kennis delen met professionals uit het sociaal domein en bedrijfsleven om zo het preventieve veld in Nederland te inspireren en te innoveren. Een innovatiebeweging creëren vol sociale innovators, dat is onze droom. Hiervoor helpen wij graag iedereen die de impact van preventief werk wil vergroten door opvolgende problematiek te voorkomen.

Met elke sessie of traject dat we doorlopen doen we nieuwe kennis op en die kennis delen graag met ons lerende netwerk. Kortom; door ons in te huren om onze kennis over te dragen, steun je de beweging van ErWelzijn met kennis, ervaring en middelen. Zo ontwikkelen we samen meer impact met preventief werken.

Wil jij net als wij opvolgende problematiek voorkomen door er wel te zijn op het goede moment, met de juiste persoon, met de juiste interventie? Wil jij het verschil gaan maken in het sociaal domein en jouw impact vergroten met preventief werk? Wij delen onze opgedane kennis graag en helpen je daar graag bij!

Wil je kennismaken met ErWelzijn en samen met ons écht problemen voorkomen? Wil jij meer impact met preventief werken? We denken graag met je mee! Bel of mail ons óf kom een kop heerlijke koffie bij ons drinken.

Ons adres:
ErWelzijn / Stichting Welzijn Lochem
Dr. Rivestraat 1 (boven de bibliotheek)
7241 AS Lochem

0573 267000
info@erwelzijn.nl

www.erwelzijn.nl